

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-41/12/AŻ

Warszawa, dn. 16 lipca 2014 r.

DECYZJA Nr RWA- 10 /2014

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Bankowi Handlowemu w Warszawie Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie, postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w toku którego zostało uprawdopodobnione, iż ww. przedsiębiorca stosuje określoną w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na wprowadzaniu w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki, co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, co mogło stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) i godzić w zbiorowe interesy konsumentów, po przyjęciu wyrażonego w pismach z dnia 5 lutego 2014 r. oraz 24 kwietnia 2014 r. zobowiązania przedsiębiorcy do zaniechania stosowania zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, **nakłada się na Bank Handlowy w Warszawie Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie obowiązek wykonania tego zobowiązania poprzez ujmowanie i prezentowanie kosztów kredytu konsumenckiego w formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego oraz w umowach o kredyt konsumencki jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie zarówno w całkowitym koszcie kredytu, jak i całkowitej kwocie kredytu. Określa się**

6 miesięczny termin na wykonanie zobowiązania, liczony od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **nakłada się na Bank Handlowy w Warszawie Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie obowiązek przekazania, w terminie 7 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w pkt. I sentencji decyzji,** która powinna obejmować przedstawienie pierwszych dziesięciu zawartych umów o kredyt konsumencki wraz z formularzami informacyjnymi dotyczącymi kredytu konsumenckiego, w których kredytowane koszty kredytu będą ujmowane i prezentowane jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie zarówno w całkowitym koszcie kredytu i całkowitej kwocie kredytu.

III. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.) w zw. z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) i stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Bankowi Handlowemu Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **umarza się jako bezprzedmiotowe** postępowanie wszczęte w związku z podejrzeniem, że ww. przedsiębiorca stosuje określoną w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na wprowadzaniu w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki, co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, poprzez prezentowanie informacji o jej wysokości wyliczonej przy błędnym założeniu, że kredytowane koszty kredytu powinny zostać uwzględnione w *kwocie wypłaty k*, o której mowa w pkt. 2 załącznika nr 4 do ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), co mogło stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) i godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie (dalej również: Prezes Urzędu, Prezes UOKiK, Delegatura UOKiK w Warszawie) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn.: RWA-405-8/12/AŻ) mające na celu wstępne ustalenie, czy Bank Handlowy w Warszawie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (dalej: Bank Handlowy, Bank) stosuje we wzorcach umów o kredyt konsumencki (z wyłączeniem wzorców umów o karty kredytowe) postanowienia naruszające obowiązujące przepisy prawa, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i lub podjęcie działań przewidzianych w odrębnych ustawach. Postępowanie to było częścią szerszego badania prowadzonego przez Prezesa UOKiK w zakresie monitoringu przedkładanych konsumentom do podpisu wzorców umownych dotyczących kredytu konsumenckiego (z wyłączeniem umów o karty kredytowe).

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wystąpił m.in. do Banku Handlowego o przesłanie aktualnie wykorzystywanych wzorców umów o kredyt konsumencki w rozumieniu art. 3 ustawy o kredycie konsumenckim, wraz ze wszystkimi wzorcami stanowiącymi integralną część umowy, tj. regulaminami, tabelami opłat i prowizji itp. przedkładanymi konsumentom – z wyłączeniem wzorców umów o kartę kredytową – oraz do przedstawienia innych informacji niezbędnych do poczynienia ustaleń w sprawie.

Delegatura UOKiK w Warszawie w dniu 23 listopada 2012 r. wszczęła wobec Banku Handlowego postępowanie w związku z podejrzeniem, iż:

I. stosowanie we wzorach umownych wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296 ze zm.; dalej także: Kodeks postępowania cywilnego, k.p.c.), poprzez zawarcie postanowień o treści:

A. 1. Bank zastrzega sobie prawo do zmiany stopy oprocentowania nominalnego w czasie obowiązywania Umowy co może spowodować zmianę całkowitego Kosztu Pożyczki oraz Kwoty Miesięcznej Raty. Zmiana ta uzależniona jest od wzrostu któregośkolwiek z następujących wskaźników:

a) stopy procentowej krajowego rynku pieniężnego,

b) *stopy procentowej rezerwy obowiązkowej,*

c) *poziomu stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej i NBP.*

2. *Informacje o wysokości wskaźników, o których mowa w ust. 1 są dostępne w ogólnopolskiej prasie codziennej oraz na stronie internetowej www.nbp.pl (§ 3 pkt 1 i 2 Umowy pożyczki gotówkowej),*

B. *Bank zastrzega sobie prawo do zmiany stopy procentowej w czasie obowiązywania Umowy. Z zastrzeżeniem ust. 12 poniżej zmiana ta uzależniona jest od wzrostu lub spadku któregośkolwiek z następujących wskaźników:*

1) *stopy procentowej krajowego rynku pieniężnego*

2) *stopy procentowej rezerwy obowiązkowej*

3) *poziomu jakichkolwiek stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej i NBP.*

Informacje o wysokości niniejszych wskaźników są dostępne w ogólnopolskiej prasie codziennej oraz na stronie internetowej www.nbp.pl (pkt 9 Postanowień końcowych Umowy Linii Kredytowej Citibank),

może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

II. *wprowadzanie w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki:*

1) *co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, poprzez prezentowanie informacji o jej wysokości wyliczonej przy błędnym założeniu, że kredytowane koszty kredytu powinny zostać uwzględnione w kwocie wypłaty k , o której mowa w pkt. 2 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim,*

2) *co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu,*

może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzić w zbiorowe interesy konsumentów oraz może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

III. niewyodrębnienie z treści wzorców umownych wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki upoważnienia udzielonego przez konsumenta Bankowi Handlowemu w Warszawie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie o treści:

Upoważniam Bank do zażądania od mojego pracodawcy wypłaty odpowiedniej części mojego wynagrodzenia za pracę zgodnie z treścią art. 91 Kodeksu Pracy w kwocie równej należnym i wymaganym kolejnym miesięcznym ratom Pożyczki na podstawie niniejszej Umowy. Upoważnienie jest skuteczne również po rozwiązaniu Umowy wskutek wypowiedzenia i dotyczy wówczas całej wierzytelności Banku wynikającej z Umowy. Niniejszym zrzekam się prawa do odwołania niniejszego pełnomocnictwa aż do momentu całkowitej spłaty kwoty Pożyczki wraz z należnymi odsetkami i opłatami. Oświadczam, że w przypadku zmiany miejsca zatrudnienia zobowiązuję się w ciągu 7 dni pisemnie zawiadomić Bank o tym fakcie. Powyższa dyspozycja jest skuteczna dla każdego nowego pracodawcy i nie wygasa aż do momentu całkowitej spłaty Pożyczki wraz z należnymi odsetkami i opłatami (§ 5 pkt 3 Umowy pożyczki gotówkowej),

co pozbawia konsumenta możliwości wyrażenia wyraźnej i świadomej zgody na udzielenie ww. upoważnienia, co jest niezgodne z art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.) i może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

IV. stosowanie we wzorcu umownym wykorzystywanym przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowienia o treści:

W terminie 14 dni od zawarcia Umowy Kredytobiorcy/om przysługuje prawo odstąpienia od niniejszej Umowy. Odstąpienie od Umowy będzie skuteczne o ile kredytobiorca dostarczy Bankowi pocztą, w Oddziale Banku lub poprzez CitiPhone w terminie 14 dni od daty zawarcia Umowy oświadczenia o odstąpieniu od Umowy, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do Umowy (punkt 3 Postanowień końcowych Umowy Linii Kredytowej Citibank),

co jest niezgodne z art. 53 ust. 5 w zw. z art. 53 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim i może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 23 listopada 2012 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu następujące dokumenty:

- 1) pismo Banku Handlowego z dnia 5 kwietnia 2012 r. wraz z załącznikami nr 2 (Dokumentacja Pożyczki Gotówkowej), nr 3 (Dokumentacja Linii Kredytowej Citibank), nr 4 (Dokumentacja Linii Kredytowej Zabezpieczonej Kaucją), przekazane w ramach postępowania wyjaśniającego o znaku DDK-405-9/12/JOB,
- 2) pismo Banku z dnia 2 sierpnia 2012 r. bez załączników, przekazane w toku postępowania wyjaśniającego o znaku RWA-405-8/12/AŻ,
- 3) pismo Banku Handlowego z dnia 13 września 2012 r. wraz z załącznikiem nr 2 (wzorce umowne obowiązujące od dnia 13 sierpnia 2012 r. zatytułowane: *Umowa Linii Kredytowej Citibank, Oświadczenie o odstąpieniu od Umowy Linii Kredytowej Citibank, Umowa Pożyczki Gotówkowej*) oraz załącznikiem w postaci odpisu z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Banku, przekazane w toku postępowania wyjaśniającego o znaku RWA-405-8/12/AŻ.

Pismem z dnia 23 listopada 2012 r. Bank został zawiadomiony o wszczęciu postępowania i zaliczeniu w poczet dowodów ww. dokumentów. Prezes Urzędu, na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwrócił się do Banku Handlowego o ustosunkowanie się do zarzutów przedstawionych w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania.

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa Urzędu Bank w piśmie z dnia 12 grudnia 2012 r. odniósł się do postawionych zarzutów.

Prezes Urzędu postanowieniem z dnia 17 maja 2013 r. zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu następujące dokumenty:

- 1) załączniki: nr 2 (w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – pożyczka gotówkowa), nr 3 (w postaci projektu umowy pożyczki gotówkowej, która zostałaby zawarta na warunkach przedstawionych w formularzu informacyjnym wypełnionym na dzień 2 kwietnia 2012 r. na podstawie reprezentatywnego przykładu), nr 4a – 4c (w postaci umów pożyczki gotówkowej zawartych z klientami w dniu 2 kwietnia 2012 r.) do pisma z dnia 2 sierpnia 2012 r. przekazanego w toku postępowania wyjaśniającego o znaku RWA-405-8/12/AŻ,
- 2) załącznik nr 1 do pisma z dnia 13 września 2012 r. przekazanego w toku postępowania wyjaśniającego o znaku RWA-405-8/12/AŻ (w postaci formularzy informacyjnych do

kopii umów, przekazanych w załącznikach nr 4a – 4c do pisma Banku z dnia 2 sierpnia 2012 r.).

Prezes Urzędu zawiadomił Bank o powyższym pismem z dnia 17 maja 2013 r. wzywając jednocześnie do przekazania informacji niezbędnych dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania. Bank Handlowy pismem z dnia 4 czerwca 2013 r. udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie Prezesa UOKiK.

W dniu 27 grudnia 2013 r. Prezes Urzędu wydał decyzję częściową nr RWA-34/2013, w której orzekł w zakresie zarzutów sprecyzowanych w pkt. I, III – IV sentencji postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania. W drodze ww. decyzji Prezes UOKiK:

- I. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów:
 1. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Banku Handlowego w Warszawie Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na stosowaniu we wzorach umownych wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy Kodeks postępowania cywilnego, o treści:
 - A. *1. Bank zastrzega sobie prawo do zmiany stopy oprocentowania nominalnego w czasie obowiązywania Umowy co może spowodować zmianę całkowitego Kosztu Pożyczki oraz Kwoty Miesięcznej Raty. Zmiana ta uzależniona jest od wzrostu któregośkolwiek z następujących wskaźników:*
 - a) *stopy procentowej krajowego rynku pieniężnego,*
 - b) *stopy procentowej rezerwy obowiązkowej,*
 - c) *poziomu stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej i NBP.*
 2. *Informacje o wysokości wskaźników, o których mowa w ust. 1 są dostępne w ogólnopolskiej prasie codziennej oraz na stronie internetowej www.nbp.pl (§ 3 pkt 1 i 2 Umowy pożyczki gotówkowej),*

B. Bank zastrzega sobie prawo do zmiany stopy procentowej w czasie obowiązywania Umowy. Z zastrzeżeniem ust. 12 poniżej zmiana ta uzależniona jest od wzrostu lub spadku któregośkolwiek z następujących wskaźników:

1) stopy procentowej krajowego rynku pieniężnego

2) stopy procentowej rezerwy obowiązkowej

3) poziomu jakichkolwiek stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej i NBP.

Informacje o wysokościach niniejszych wskaźników są dostępne w ogólnopolskiej prasie codziennej oraz na stronie internetowej www.nbp.pl (pkt 9 Postanowień końcowych Umowy Linii Kredytowej Citibank)

– i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 23 grudnia 2013 r.,

2. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Banku Handlowego w Warszawie Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na niewyodrębnieniu z treści wzorców umownych wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki upoważnienia udzielonego przez konsumenta Bankowi Handlowemu w Warszawie Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie o treści:

Upoważniam Bank do zażądania od mojego pracodawcy wypłaty odpowiedniej części mojego wynagrodzenia za pracę zgodnie z treścią art. 91 Kodeksu Pracy w kwocie równej należnym i wymaganym kolejnym miesięcznym ratom Pożyczki na podstawie niniejszej Umowy. Upoważnienie jest skuteczne również po rozwiązaniu Umowy wskutek wypowiedzenia i dotyczy wówczas całej wierzytelności Banku wynikającej z Umowy. Niniejszym zrzekam się prawa do odwołania niniejszego pełnomocnictwa aż do momentu całkowitej spłaty kwoty Pożyczki wraz z należnymi odsetkami i opłatami. Oświadczam, że w przypadku zmiany miejsca zatrudnienia zobowiązuję się w ciągu 7 dni pisemnie zawiadomić Bank o tym fakcie. Powyższa dyspozycja jest skuteczna dla każdego nowego pracodawcy i nie wygasa aż do momentu całkowitej spłaty Pożyczki wraz z należnymi odsetkami i opłatami (§ 5 pkt 3 Umowy pożyczki gotówkowej),

co pozbawia konsumenta możliwości wyrażenia wyraźnej i świadomej zgody na udzielenie ww. upoważnienia, co jest niezgodne z art. 17 ustawy o swobodzie

działalności gospodarczej – i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 22 lutego 2013 r.,

3. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Banku Handlowego w Warszawie Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na stosowaniu we wzorcu umownym wykorzystywanym przy zawieraniu umów o kredyt konsumentki postanowienia o treści:

W terminie 14 dni od zawarcia Umowy Kredytobiorcy/om przysługuje prawo odstąpienia od niniejszej Umowy. Odstąpienie od Umowy będzie skuteczne o ile kredytobiorca dostarczy Bankowi pocztą, w Oddziale Banku lub poprzez CitiPhone w terminie 14 dni od daty zawarcia Umowy oświadczenia o odstąpieniu od Umowy, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do Umowy (punkt 3 Postanowień końcowych Umowy Linii Kredytowej Citibank),

co jest niezgodne z art. 53 ust. 5 w zw. z art. 53 ust. 4 ustawy o kredycie konsumentkim – i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 9 listopada 2012 r.

II. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na Bank Handlowy w Warszawie Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości:

1. 1 665 180 zł (słownie: jeden milion sześćset sześćdziesiąt pięć tysięcy sto osiemdziesiąt złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.1. sentencji przedmiotowej decyzji,
2. 1 189 415 zł (słownie: jeden milion sto osiemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta piętnaście złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.2. sentencji przedmiotowej decyzji.

Do rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie pozostała kwestia zarzutu wskazanego w pkt. II sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania, gdzie Bankowi Handlowemu zarzucono wprowadzanie w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki:

- 1) co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, poprzez prezentowanie informacji o jej wysokości wyliczonej przy błędnym założeniu, że kredytowane koszty kredytu powinny zostać uwzględnione w *kwocie wypłaty k*, o której mowa w pkt. 2 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim,
- 2) co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu,

co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzić w zbiorowe interesy konsumentów oraz może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Bank pismem z dnia 5 lutego 2014 r. odnosząc się do zarzutu wprowadzania konsumentów w błąd co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (dalej również: rrs) wskazał, iż przy obliczaniu rrs nie uwzględnia kredytowanych kosztów kredytu w *kwocie wypłaty k*. Bank Handlowy podniósł, iż w tej kwocie uwzględnia jedynie kwotę faktycznie wypłacaną konsumentowi (tzw. kwotę kredytu netto). Wobec powyższego Bank wniósł o umorzenie postępowania w tym przedmiocie.

W odniesieniu do zarzutu dotyczącego prezentowania informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu Bank wskazał, iż mając na uwadze zmiany ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie definicji „stopy oprocentowania kredytu” oraz chcąc sprostać oczekiwaniom Prezesa Urzędu, podjął decyzję o zmianie praktyki będącej przedmiotem zarzutu opisanego w pkt. II.2. sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania. Bank Handlowy wniósł o wydanie na podstawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów decyzji zobowiązującej Bank do podjęcia działań polegających na ujmowaniu i prezentowaniu kosztów kredytu zarówno w formularzu informacyjnym, jak i we wzorcach umów jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie jak dotąd zarówno w całkowitym koszcie kredytu, jak i całkowitej kwocie kredytu. Bank Handlowy wskazał ponadto, iż z uwagi na konieczność wprowadzenia zmian w systemach informatycznych, stosując aktualnie obowiązujący system

w Banku proces projektowania i wdrażania takich zmian, wprowadzenie nowej praktyki będzie możliwe w drugiej połowie 2014 r., najpóźniej do dnia 31 grudnia 2014 r.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. Bank Handlowy doprecyzował złożone zobowiązanie wskazując, że koszty kredytu będą prezentowane w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego oraz w umowach kredytu lub pożyczki, a nie, jak wcześniej wskazywał Bank, we wzorcach umownych. Bank Handlowy potwierdził, iż wdrożenie opisywanej zmiany, ze względu na terminarz zmian w systemach informatycznych Banku, w których wbudowane są wzory stosowanej dokumentacji, zrealizowane zostanie najpóźniej do końca 2014 r., przy czym Bank Handlowy zadeklarował podjęcie działań zmierzających do skrócenia terminu wdrożenia przedmiotowej zmiany.

Prezes Urzędu zawiadomił Bank o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie.

Strona niniejszego postępowania nie skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Bank Handlowy jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod numerem: 0000001538. Przedmiotem działalności Banku jest m.in. udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych.

Przy zawieraniu z klientami, będącymi konsumentami w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 121), tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą, umów o kredyt konsumencki Bank posługuje się wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384 Kodeksu cywilnego zatytułowanymi: *Umowa pożyczki gotówkowej, Umowa Linii Kredytowej Citibank*.

Prezes Urzędu ustalił, iż Bank Handlowy, w produkcie *Pożyczka gotówkowa*, wlicza kredytowane koszty kredytu zarówno do całkowitego kosztu kredytu w rozumieniu art. 5 pkt 6) ustawy o kredycie konsumenckim, jak również do całkowitej kwoty kredytu w rozumieniu art. 5 pkt 7) tej ustawy. Prezes UOKiK ustalił również w toku niniejszego

postępowania, iż Bank wylicza rzeczywistą roczną stopę oprocentowania nie uwzględniając kredytowanych kosztów kredytu w *kwocie wypłaty k*, o której mowa w pkt. 2 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim.

Bank Handlowy zobowiązał się do ujmowania i prezentowania kosztów kredytu konsumenckiego w formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego oraz w umowach o kredyt konsumencki jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie zarówno w całkowitym koszcie kredytu, jak i całkowitej kwocie kredytu.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie stwierdzenie przez Prezesa UOKiK, iż w wyniku stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zagrożony został interes publicznoprawny. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Przepis ten przesądza o przynależności niniejszej ustawy do dziedziny prawa publicznego, jak również o wyłączeniu możliwości podejmowania przez Prezesa Urzędu działań w celu ochrony interesów indywidualnych czy grupowych. W toku postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes Urzędu jest zatem rzecznikiem interesu publicznego. Rola ta wynika nie tylko z celu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, lecz również z jednej z naczelných zasad postępowania administracyjnego, tj. zasady uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, określonej w art. 7 k.p.a. Wobec powyższego wykazanie wystąpienia zagrożenia interesu publicznoprawnego w danej sprawie stanowi podstawową przesłankę warunkującą możliwość jej rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu, niniejsza sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Banku Handlowego. Należy przy tym zauważyć, że interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów stanowi jednocześnie naruszenie interesu publicznoprawnego. Wobec

powyższego uzasadnione było podjęcie przez Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I sentencji decyzji

I. Uprawdopodobnienie stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepis art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

W związku z powyższym dla zastosowania art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zachodzi w przedmiotowej sprawie konieczność uprawdopodobnienia naruszenia przez Bank Handlowy przepisu art. 24 ww. ustawy.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przez które stosownie do definicji zawartej w ust. 2 tego przepisu rozumie się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy.

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek:

- A) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- B) działanie to jest bezprawne,
- C) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

A. Uprawdopodobnienie statusu przedsiębiorcy

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję

przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcą, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą, w myśl art. 2 ww. ustawy, jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podmiot będący stroną niniejszego postępowania posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą działalność gospodarczą we własnym imieniu. Tym samym oznacza to, iż zachowanie Banku Handlowego podlega kontroli dokonywanej na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

B. Uprawdopodobnienie bezprawności działania

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. J. Szwaja (red.): Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej

konkurencji, Komentarz, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu, oceniając zachowanie Banku Handlowego pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) *źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.*

Należy wskazać w związku z powyższym, że art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem¹.

Prezes Urzędu ustalił, iż przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki Bank przekazuje konsumentom informację o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu.

W ocenie Prezesa Urzędu, prawdopodobnym jest, że przekazywanie konsumentom przez Bank Handlowy informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, może wprowadzać konsumentów w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Zatem prawdopodobne jest, że opisane zachowanie Banku jest bezprawne w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

¹ Art. 24 ust. 2 pkt 2, który odnosi się do zakazu stosowania postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c., stanowi samoistną przesłankę bezprawności i wyjątek od ogólnej zasady.

Nieuczciwa praktyka rynkowa

Dokonując analizy praktyki rynkowej stosowanej przez przedsiębiorcę, należy poddać ocenie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym to, czy dana praktyka jest nieuczciwa. Należy zauważyć, iż w świetle art. 4 ust. 1 tej ustawy, praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta, zarówno przed zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania jak i po jej zawarciu. Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd (art. 4 ust. 2 ww. ustawy). Podkreślenia wymaga, że art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym wprost zakazuje stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych.

W związku z powyższym zasadne jest zatem dokonanie oceny przesłanki nieuczciwości w kontekście naruszenia dobrych obyczajów oraz możliwości zniekształcenia w sposób istotny zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta w trakcie zawierania umowy.

Przeciętny konsument

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym posługuje się pojęciem przeciętnego konsumenta. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 8 ww. ustawy przeciętny konsument jest to konsument dostatecznie poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny, zgodnie z brzmieniem ustawy, dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Oceniając działanie Banku Handlowego pod kątem możliwości naruszenia ww. ustawy, konieczne jest zatem odniesienie się do pojęcia przeciętnego konsumenta. Działanie Banku opisane w pkt. I sentencji niniejszej decyzji powinno być wobec tego oceniane z perspektywy przeciętnego jej adresata. Należy zatem ocenić, czy mógł on zostać wprowadzony w błąd poprzez przedmiotowe działania Banku Handlowego, tzn. czy mógł na podstawie informacji przekazywanych przez Bank powziąć błędne przekonanie co do

rzeczywistej proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu w wyniku prezentowania przez Bank Handlowy informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu.

Należy wskazać, że adresatem praktyki stosowanej przez Bank jest ogół konsumentów. Oferta zawarcia z Bankiem umowy o kredyt konsumencki nie jest kierowana do określonej, dającej się wyodrębnić na podstawie wspólnej cechy grupy konsumentów, ale nieograniczonego kręgu odbiorców, potencjalnie każdej osoby.

W związku z powyższym, za przeciętnego konsumenta należy uznać w niniejszej sprawie konsumenta dostatecznie dobrze poinformowanego, uważnego i ostrożnego przy uwzględnieniu czynników społecznych, kulturowych i językowych charakterystycznych dla polskiego konsumenta. Wskazanie na cechy takie jak dostateczne poinformowanie, uwaga oraz ostrożność określa pewien zespół cech mentalnych konsumenta (jego „przeciętność”), polegająca na tym, że z jednej strony można wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, lecz z drugiej strony nie możemy uznać, iż jego wiedza jest kompletna i profesjonalna.

Wskazania wymaga, iż każdy konsument ma prawo do rzetelnej informacji, która – przy założeniu dokonania z jego strony aktów staranności celem zrozumienia istoty kierowanych do niego przez przedsiębiorcę informacji – nie będzie wprowadzać w błąd. Należy wyraźnie podkreślić, iż nie bez znaczenia jest sposób przekazania przeciętnemu konsumentowi informacji dotyczących całkowitej kwoty kredytu, bowiem prawo konsumenta do transparentności przekazu profesjonalisty (należytego poinformowania) ma kardynalne znaczenie dla świadomego procesu decyzyjnego konsumenta. Naruszenie tego prawa (brak transparentności, nienależyte przekazanie informacji) może skutkować bowiem tym, iż nawet przeciętny konsument nie będzie w stanie wykorzystać swojej wiedzy, ostrożności, racjonalnego postrzegania rzeczywistości i rozpoznać grożącego mu niebezpieczeństwa w postaci bezprawnych działań profesjonalisty. W tak zakłóconych warunkach przeciętny konsument nie będzie miał możliwości podjęcia świadomej decyzji.

W związku z powyższym praktykę stosowaną przez Bank Handlowy należy oceniać przez pryzmat wyżej opisanego modelu konsumenta, który jest adresatem działania Banku i adresatem stosowanej przez niego praktyki rynkowej.

W ocenianych w przedmiotowym postępowaniu okolicznościach należy uznać, iż prezentowanie przez Bank informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu może tworzyć po stronie konsumentów błędne wyobrażenie co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu. Może mieć to wpływ na postrzeganie i ocenę oferty Banku. W omawianych okolicznościach może dochodzić do istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta.

Praktyka rynkowa – działanie wprowadzające w błąd

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Wymaga podkreślenia, że obowiązek rzetelnego informowania konsumentów obejmuje wszystkie etapy sprzedaży, począwszy od przekazów reklamowych (ofertowych), których celem jest zainteresowanie potencjalnych nabywców ofertą handlową przedsiębiorcy, aż do momentu zawarcia umowy, której przedmiotem będzie nabycie towaru lub usługi.

W pkt. I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu uznał za uprawdopodobnione, iż Bank Handlowy stosuje nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym polegającą na wprowadzaniu konsumentów błąd w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu.

Bank Handlowy, w produkcie *Pożyczka gotówkowa*, wlicza koszty kredytu zarówno do całkowitego kosztu kredytu w rozumieniu art. 5 pkt 6) ustawy o kredycie konsumenckim, jak również do całkowitej kwoty kredytu w rozumieniu art. 5 pkt 7) tej ustawy.

W opinii Prezesa Urzędu, w przypadku udzielania jednego kredytu, kredytowane koszty kredytu powinny być wpisane wyłącznie w rubryce „koszty”, a nie w „kwocie kredytu”. Uwzględnianie kredytowanych kosztów kredytu w całkowitej kwocie kredytu prowadzi do błędnego ukazania proporcji pomiędzy kwotą, którą kredytobiorca pożyczka, a szeroko rozumianymi kosztami jej pożyczania, a tym samym – do wyboru przez

konsumenta oferty mniej korzystnej. Należy też pamiętać, że znaczenie należy przyznać tu nie tyle formalnej kolejności dokonywanych czynności wypłaty kredytu i potrącenia części jego kosztów, lecz faktycznemu skutkowi – czyli okoliczności, że kredytobiorca nie otrzymuje pełnej kwoty kredytu, której dotyczy umowa, lecz kwotę pomniejszoną o część kosztów.

Za opisanym stanowiskiem przemawia *ratio legis* regulacji, która w art. 13 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim, zobowiązuje kredytodawcę do poinformowania konsumenta o całkowitej kwocie kredytu. Sprowadza się ona do konieczności udzielenia konsumentowi przed zawarciem umowy o kredyt rzetelnej informacji o wysokości kwoty, jaką będzie mógł dysponować w sposób dowolny po zawarciu umowy. Należy zaznaczyć, że konsument decydując się na zawarcie umowy kredytu jest zainteresowany uzyskaniem określonej kwoty pieniężnej, którą zamierza spożytkować w wybranym celu. Zatem, przede wszystkim jest dla niego istotne, jaką kwotą w ramach udzielonego kredytu będzie mógł swobodnie rozporządzać z przeznaczeniem na ten cel (np. zakup samochodu). Konsument wie, ile pieniędzy potrzebuje, aby zrealizować wybrany cel. Zawierając umowę z Bankiem potrzebuje informacji, czy zaciągnięty kredyt wystarczy do opłacenia jego realizacji. Stąd też ustawodawca nałożył na kredytodawców i pośredników kredytowych obowiązek udzielenia konsumentowi tej, jednej z kluczowych, informacji.

Zwrócić również należy uwagę na stanowisko Komisji Europejskiej zaprezentowane w *Wytycznych w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotyczących rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania*². Zgodnie z powyższym dokumentem całkowita kwota kredytu (*total amount of credit*) nie obejmuje kwot, które stanowią koszt udzielonego kredytu, gdyż są one zamieszczone w całkowitym koszcie kredytu. Jako przykład Komisja podaje sytuację, w której wierzyciel udziela konsumentowi kredyt na kwotę 5000 euro, przy czym koszt udzielenia kredytu w wysokości 100 euro jest wliczony w pulę udostępnianą konsumentowi i następnie potrącany jest w momencie wypłaty środków. Faktycznie więc konsument może rozporządzać jedynie 4900 euro i to właśnie ta kwota – w ocenie Komisji Europejskiej – powinna stanowić całkowitą kwotę kredytu.

Sumując rozważania należy wskazać, że konsument pod wpływem praktyki określonej w pkt. I sentencji niniejszej decyzji może wybrać ofertę Banku Handlowego spośród innych

² European Commission, Commission staff working document *Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge*, SWD(2012) 128 final, Bruksela 8 maja 2012 r. s. 11.

dostępnych na rynku usług finansowych ofert kredytów konsumenckich/pożyczek kierując się mylnym wyobrażeniem o proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu. Powyższe działanie może powodować korzystniejsze postrzeganie oferty Banku przez konsumentów. Wprowadzenie w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu może rzutować zatem na prawidłowość podejmowanej decyzji rynkowej. Konsument zainteresowany kredytem konsumenckim skłonny jest zwrócić się do Banku Handlowego w celu uzyskania dodatkowych pieniędzy, czego mógłby nie zrobić w przypadku posiadania pełnej wiedzy o całkowitej kwocie kredytu i proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu. Uzasadnionym wydaje się zatem przyjęcie, że przeciętny konsument sugerując się wprowadzającą w błąd praktyką stosowaną przez Bank, mógłby podjąć decyzję, której inaczej by nie podjął, mógłby zainteresować się ofertą Banku Handlowego i podjąć działania zmierzające do zawarcia umowy o kredyt konsumencki z Bankiem lub nawet mógłby taką umowę zawrzeć.

Decyzja dotycząca umowy

Decyzję konsumenta dotyczącą umowy – zgodnie z jej definicją zawartą w art. 2 pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – należy odnosić do podejmowania przez konsumenta decyzji co do tego, czy, w jaki sposób i na jakich warunkach dokona zakupu lub zapłaci za produkt, bez względu na to, czy konsument postanowi dokonać określonej czynności, czy też powstrzymać się od jej dokonania. Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, zniekształcenie lub możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta może dotyczyć etapu przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Działanie polegające na wprowadzeniu w błąd, jako rodzaj nieuczciwej praktyki rynkowej, nie musi finalnie doprowadzić do dokonania przez przeciętnego konsumenta czynności prawnej, której, gdyby nie działał na pod wpływem błędu, by nie podjął. Pojęcie „decyzji dotyczącej umowy”, którą posługuje się ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, ma bowiem szerszy zakres niż instytucja błędu uregulowana w art. 84 i n. Kodeksu cywilnego. Oznacza to, iż elementem konstrukcyjnym decyzji konsumenta nie należy czynić samego faktu jej dokonania, tj. w omawianym przypadku zawarcia przez konsumenta umowy o kredyt konsumencki z Bankiem Handlowym. Decyzja dotycząca umowy w omawianym stanie

faktycznym będzie sprowadzać się już do sytuacji, w której konsument pod wpływem zakwestionowanej przez Prezesa Urzędu praktyki podejmie działania zmierzające do zawarcia z Bankiem umowy o kredyt konsumencki.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał, iż działanie Banku Handlowego polegające na możliwości wprowadzania konsumentów w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki, co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu, stanowić może nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Dobre obyczaje

W celu uprawdopodobnienia, że zachowanie Banku może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową konieczne jest także wykazanie możliwości naruszenia klauzuli generalnej z art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, tj. ogólnej definicji nieuczciwej praktyki rynkowej. Praktyka rynkowa będzie uznana za nieuczciwą, jeśli pozostanie sprzeczna z dobrymi obyczajami i w sposób istotny zniekształci lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po zawarciu.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu dokonał oceny zachowania Banku w kontekście możliwości naruszenia dobrych obyczajów oraz istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny *sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (...)* czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania³. W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy ocenić jako prawo konsumenta do rzetelnej i jednoznacznej informacji co do rzeczywistej proporcji

³ W. Popiołek [w:] Kodeks cywilny Tom I. Komentarz, pod redakcją K. Pietrzykowskiego, C.H. Beck, Warszawa 2002, s. 804.

między całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu bez uwzględniania w niej kredytowanych kosztów kredytu. Bank powinien podawać całkowitą kwotę kredytu bez kredytowanych kosztów kredytu, aby konsument mógł prawidłowo zestawić całkowity koszt kredytu z całkowitą kwotą kredytu.

Pod wpływem zakwestionowanej praktyki Banku przeciętny konsument mógł nabrać mylnego wyobrażenia o ofercie Banku Handlowego i podjąć decyzję dotyczącą umowy, której – w przypadku posiadania pełnej i rzeczywistej wiedzy o ofercie – by nie podjął. Powyższe świadczy o możliwości zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta w zakresie jego decyzji dotyczącej umowy.

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa Urzędu, zachowanie Banku określone w pkt. I sentencji niniejszej decyzji mogłoby zostać uznane za nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, doprecyzowaną w art. 5 ust. 1 ww. ustawy.

Powyższe argumenty pozwalają na uznanie, że zarzut bezprawności działania Banku Handlowego został uprawdopodobniony.

C. Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia *zbiorowy interes konsumentów*, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami

Banku Handlowego. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy [vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r.; sygn. akt III SK 27/07]. Oferta kredytowa Banku Handlowego ma charakter ogólnodostępny, kierowana jest bowiem do wszystkich potencjalnych klientów, a zatem należy uznać, że działanie Banku jest skierowane do z góry nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów.

Interes konsumentów należy przy tym rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę na zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricto* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom dokonywanie transakcji handlowych z przedsiębiorcami przy całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego warunków dokonywanych czynności na etapie przedkontraktowym oraz w czasie wykonywania umowy, czego urzeczywistnieniem jest m.in. abstrakcyjnie pojmowane prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w komunikacji pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. W tym też aspekcie w niniejszej sprawie mogło nastąpić naruszenie interesu gospodarczego konsumentów poprzez wprowadzanie w błąd co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, za uprawdopodobnione należy uznać, iż działanie Banku Handlowego opisane w pkt. I sentencji niniejszej decyzji wypełnia

znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

II. Zobowiązanie przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Jeżeli, stosownie do przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie przepisu art. 24 ww. ustawy, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia ww. naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Określone przez Bank Handlowy działania zmierzające do zapobieżenia zarzucanemu mu naruszeniu obejmuje zaprzestanie wliczania kredytowanych kosztów kredytu do całkowitej kwoty kredytu.

Pismami z dnia 5 lutego 2014 r. oraz 24 kwietnia 2014 r. Bank zobowiązał się bowiem do ujmowania i prezentowania kosztów kredytu konsumentckiego w formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumentckiego oraz w umowach o kredyt konsumentcki jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie zarówno w całkowitym koszcie kredytu, jak i całkowitej kwocie kredytu.

W wyniku podjęcia przedmiotowych działań przez Bank Handlowy nastąpi eliminacja z obrotu konsumentckiego zakwestionowanej praktyki.

Należy zatem uznać, że przyjęte przez Bank w ww. zakresie rozwiązanie jest równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionemu w toku niniejszego postępowania naruszeniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z uwagi na powyższe istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do przepisu art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może określić w decyzji termin wykonania zobowiązań. Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu zobowiązał Spółkę do wykonania przyjętego zobowiązania w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w punkcie I sentencji decyzji.

Ad II sentencji niniejszej decyzji

Obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Zgodnie z powołanym przepisem Bank Handlowy został zobowiązany do złożenia w terminie 7 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w pkt. I sentencji decyzji, która powinna obejmować przedstawienie pierwszych dziesięciu zawartych umów o kredyt konsumencki wraz z formularzami informacyjnymi dotyczącymi kredytu konsumenckiego, w których kredytowane koszty kredytu będą ujmowane i prezentowane jedynie w całkowitym koszcie kredytu, a nie zarówno w całkowitym koszcie kredytu i całkowitej kwocie kredytu.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

Ad III sentencji niniejszej decyzji

Umorzenie postępowania

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., gdy postępowanie administracyjne z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Bankowi Handlowemu został postawiony zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na wprowadzaniu w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki:

- 1) co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, poprzez prezentowanie informacji o jej wysokości wyliczonej przy błędnym założeniu, że kredytowane koszty kredytu powinny zostać uwzględnione w *kwocie wypłaty k*, o której mowa w pkt. 2 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim,
- 2) co do proporcji pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a całkowitą kwotą kredytu, poprzez prezentowanie informacji o całkowitej kwocie kredytu obliczonej przy błędnym założeniu, że powinna ona uwzględniać kredytowane koszty kredytu,

co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

W zakresie opisanym w ww. pkt 2 Bank złożył zobowiązanie do ujmowania i prezentowania kosztów kredytu konsumenckiego w formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego oraz w umowach o kredyt konsumencki wyłącznie w całkowitym koszcie kredytu. Do rozstrzygnięcia pozostał ww. pkt. 1 dotyczący wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

Prezes Urzędu, po dokonaniu analizy informacji i dokumentów przekazanych przez Bank Handlowy w toku niniejszego postępowania, stwierdził, iż Bank prawidłowo określa wysokość *rrso*.

Załącznik nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim określa wzór obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w postaci:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-tk} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-Sl},$$

gdzie poszczególne litery i symbole oznaczają:

- X – rzeczywistą roczną stopę oprocentowania,
- m – numer kolejny ostatniej wypłaty raty kredytu,
- k – numer kolejny wypłaty, zatem $1 \leq k \leq m$,

C_k – kwotę wypłaty k ,

t_k – okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej kolejnej wypłaty, zatem $t_1 = 0$,

m' – numer kolejny ostatniej spłaty lub wnoszonych opłat,

l – numer kolejny spłaty lub wnoszonych opłat,

D_l – kwotę spłaty lub wnoszonych opłat,

S_l – okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, między dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej spłaty lub wniesienia opłat.

Prezes Urzędu formułując zarzut dotyczący wprowadzania konsumentów w błąd co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania podejrzewał, iż Bank błędnie, w opinii Prezesa UOKiK, uwzględnia kredytowane koszty kredytu w *kwocie wypłaty k* (C_k) przy obliczaniu $rrso$ zgodnie z zaprezentowanym powyżej wzorem matematycznym. W toku postępowania Bank Handlowy wyjaśnił, że przy wyliczaniu $rrso$ dolicza do kwoty kredytu kwoty kredytowanych kosztów, ale dolicza je po stronie kwoty raty kredytu do spłaty. Oznacza to, jak wskazał Bank, że w harmonogramie przepływów po stronie wypłaty uwzględniana jest kwota pomniejszona o wartość kredytowanych kosztów, natomiast po stronie spłat uwzględniane są raty kapitałowe, raty odsetkowe oraz inne opłaty, w tym koszty kredytowane. Zatem Bank nie uwzględnia w *kwocie wypłaty k* (C_k) całkowitej kwoty kredytu, a jedynie kwotę wypłacaną faktycznie konsumentowi, tj. całkowitą kwotę kredytu pomniejszoną o kredytowane koszty udzielenia kredytu. Prezes Urzędu w celu potwierdzenia wyjaśnień Banku Handlowego dokonał kalkulacji rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania na przykładzie trzech umów pożyczki gotówkowej zawartej z konsumentami w dniu 2 kwietnia 2012 r. i przekazanych przez Bank w toku postępowania (k. 190 – 203): (1) przy pożyczce na kwotę 8 400 zł (kwota wypłacona konsumentowi: 8 000 zł) spłacanej w 24 miesięcznych ratach po 414 zł, $rrso$ wynosi: 24,4% zgodnie z wyliczeniami Prezesa UOKiK, 24,14% zgodnie z umową pożyczki gotówkowej; (2) przy pożyczce na kwotę 78 000 zł (kwota wypłacona konsumentowi: 75 000 zł) spłacanej w 84 miesięcznych ratach po 1 434 zł, $rrso$ wynosi: 15,71% zgodnie z wyliczeniami Prezesa UOKiK, 15,68% zgodnie z umową pożyczki gotówkowej; (3) przy pożyczce na kwotę 80 800 zł (kwota wypłacona konsumentowi: 80 000 zł) spłacanej w 60 miesięcznych ratach po 1 812 zł, $rrso$ wynosi: 13,58% zgodnie z wyliczeniami Prezesa UOKiK, 13,57% zgodnie z umową pożyczki gotówkowej. Porównując wyliczone przez Prezesa Urzędu wysokości $rrso$ z tymi wskazanymi

przez Bank Handlowy w umowach pożyczki gotówkowej, należy stwierdzić, iż Bank wylicza rzeczywistą roczną stopę oprocentowania prawidłowo⁴.

Prezes Urzędu po dokonaniu zaprezentowanych powyżej ustaleń uznał, że informacja o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania nie jest informacją wprowadzającą w błąd. W ocenie Prezesa Urzędu należy uznać, że Bank kalkulując rzeczywistą roczną stopę oprocentowania w oparciu o wzór matematyczny znajdujący się w załączniku nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim nie wlicza do *kwoty wypłaty k* (C_k) kredytowanych kosztów kredytu.

Należy zatem stwierdzić, iż zakwestionowana przez Prezesa UOKiK praktyka Banku polegająca na prezentowaniu rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania nie wprowadza konsumentów w błąd co do jej wysokości, a co za tym idzie, nie stanowi nieuczciwej praktyki rynkowej ani praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Prawidłowe informowanie przez Bank Handlowy o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania nie prowadzi zatem do podjęcia przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Co za tym idzie, Bank nie stosuje nieuczciwej praktyki rynkowej w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym ani praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z tego względu konieczne stało się umorzenie w tym zakresie postępowania w trybie art. 105 § 1 k.p.a.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie

⁴ We wzorze obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania określonym w załączniku nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim szukana (X , czyli r_{rso}) występuje w postaci uwikłanej i nie jest możliwe przekształcenie wzoru w taki sposób, aby po jednej stronie równania otrzymać szukaną a po drugiej „całą resztę”. r_{rso} oblicza się zatem korzystając z metod numerycznych, czyli za pomocą operacji na liczbach. Otrzymywane tą drogą wyniki są na ogół przybliżone. Powyższe stanowi przyczynę nieznacznych różnic pomiędzy wartościami rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania prezentowanymi przez Bank Handlowy a tymi wskazywanymi przez Prezesa Urzędu.

dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor
Delegatury UOKIK w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/

Otrzymuje: